

РЕШЕНИЕ

№ 9356

гр. София, 09.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав, в
публично заседание на 05.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **8092** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Образувано е по жалба на „ИНТЕРМОНТАЖИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], представлявано от управителя И. М., чрез адв. Г. Д., срещу Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № Е-АУПДВ-8 от 23.06.2025г., издаден от заместник-министъра на енергетиката, с който на жалбоподателя е установено публично държавно вземане в размер на 8 094.63 лв., от които главница в размер на 7 948.80 лв. и лихви в размер на 145.83лв., произтичащи от незаплатена концесионна вноска за период от 2025г. на основание § 5, ал. 1, ал. 2, т. 1 и ал. 4 от ПЗР на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. (ПЗР на ЗДБРБ).

В сезиращата съда жалба са изложени твърдения за незаконосъобразност на АУПДВ, като издаден при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Твърди се, че жалбоподателят никога не е осъществявал реален добив на подземни богатства по обективни и независещи от него причини, поради което приема, че не дължи заплащане на концесионно възнаграждение. Изложени са подробни аргументи за липса на фактически основания и мотиви при издаване на акта. Моли съда да отмени АУПДВ. Претендира се присъждане на разноски по делото.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. Т. с приложено по делото пълномощно, поддържа жалбата и моли съдът да отмени оспореният АУПДВ. Претендира разноски по представен списък на осн. чл. 80 от ГПК, във вр с чл. 144 от АПК.

Ответникът - зам. министъра на енергетиката, чрез процесуалния си представител – юристконсулт З., оспорва жалбата и изразява становище за неоснователността ѝ. Моли съда да потвърди издаденият акт като правилен и законосъобразен. Излага аргументи - наличието на причини, поради които не се осъществява добив, не освобождава дружеството да заплаща минимално концесионно възнаграждение. Претендира юристконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура - редовно уведомена, не изпраща представител, не взема становище по основателността/неоснователността на жалбата.

По делото са приложени писмени бележки от процесуалния представител на жалбоподателя в защита на тезата за отмяна на административният акт. Приложени са и писмени бележки от ответника, в които е изразено становище за наличие на предпоставките за дължимостта на вноската по § 5 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.

Съдът, след преценка на събраните в хода на административното и съдебното производство писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят „ИНТЕРМОНТАЖИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК] е концесионер по договор от 16.11.2011г. за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства - строителни материали - пясък и чакъл от находище „Х. дол“, участък „С.“ и участък „Ю.“, разположен в землището на [населено място], [община], област Х. сключен с Министерски съвет на Република Б. въз основа на Решение на МС № 364 от 30 май 2011 г.

В чл. 23 (1) от договора е определен срокът, с който концедентът предоставя на концесионера правото на експлоатация по чл. 1 от договора, а именно срок от 25 години.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от договора, добивът на подземното богатство започва след влизане в сила на положително решение по оценка на въздействието върху околната среда (О.) или решение да не се извършва О. на инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземни богатства от находище „Х. дол“, участък „С.“ и участък „Ю.“ разположено в землището на [населено място], област Х., по реда на Закона за опазване на околната среда и предвид чл. 31, ал. 1 във връзка с ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие.

Също така, съгласно в чл. 20 (1) от договора е посочено, че за предоставената концесия за добив, концесионерът заплаща на концедента концесионно плащане, върху размера, на което се дължи ДДС, както следва:

1. Периодични парични плащания за срока на концесията, дължими на 6 - месечни вноски, като срокът на плащане е 30 число на месеца, следващ отчетния период.

2. Отчетните периоди се определят от 1 януари до 30 юни и от 1 юли до 31 декември за всяка календарна година от срока на концесията.

3. Размерът на възнаграждението се определя конкретно за всяка 6-месечна вноска, като 7 на сто от базата за изчисляване на концесионното възнаграждение се умножи по добитото количество подземно богатство за съответния отчетен период съгласно чл. 1, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от Методиката за определяне на конкретния размер на концесионното възнаграждение за добив на строителни и скалнооблицовъчни материали - приложение № 4 към чл. 11 от Наредбата за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства. Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 3, т. 1, буква „в“ от методиката концесионното възнаграждение за единица добито подземно богатство не може да бъде по-ниско от 0,40 лв./тон. Тази стойност се индексира ежегодно с процента на увеличение на цените на строителните и скалнооблицовъчните материали по информация, предоставена от Националния статистически институт, при базова статистическа информация за цените за 2005 г. съгласно чл. 1, ал. 4 от методиката.

В чл. 20 (2) е посочено, че минималният размер на концесионното плащане за всяко 6-месечие от срока на концесията не може да бъде по-нисък от 6 624 лв., определен на базата на 16 560 тона добита суровина и предвидената стойност за единица добито подземно богатство, съгласно чл. 1, ал. 3, т. 1, буква „в“ от методиката.

Между страните не е спорно по делото, че жалбоподателят не е извършвал добив на подземни богатства, тъй като условията за осъществяване на дейност върху концесионната площ съгласно чл. 2, ал. 1 от договора са след влизане в сила на положително решение по О. или решение да не се извършва О. на инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземни богатства от находището. Представено е писмо, получено от министерство на икономиката с вх. № Е-26-4-199 от 12.07.2024г., с което концесионерът е уведомил концедента, че до момента положително решение по О. с оценка за съвместимост не е получено от РИОСВ- С. 3. и за това дружеството няма право да извършва добив и представя концесионен отчет за първото полугодие на 2024г.

Отделно от горното, във мотивната част на приобщеното по делото влязло в сила Решение №084 от 22.03.2019г. по т.д. №4461/2018г. по описа на САС (отнасящо се до предявени искиове от държавата срещу „Интермонтажи“ЕООД, в това число за концесионното възнаграждение по договора за концесия от 16.11.2011г., за периода 2014-2016г.) е посочено, че по делото е безспорно установено, че поради липса на решение по О., през исковият период ответникът не е осъществил добив на строителни материали, както и че с изявление на министъра на енергетиката от 12.03.2014г. действието на концесията е спряно на основание чл.68, ал.1 от Закона за подземните богатства, но от страна на ищеца не са предприети действия по прекратяване на концесията по предвидения в чл.69 ЗПР ред.

Със Заповед с № Е-РД-16-281 от 23.05.2025г. министъра на енергетиката оправомощава К. Н., заместник-министър на енергетиката със следните права: да издава по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, актове за публични държавни вземания за невнесени в срок или неправилно определени вноски по § 5, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г., включително тримесечните им части и да издава, по реда на Закона за административните нарушения и наказания, наказателни постановления за невнасяне в срок на тримесечна част от вноска по § 5, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г.

Със Заповед с № Е-РД-16-283 от 30.05.2025г. на министъра на енергетиката са определени длъжностни лица от Дирекции „Природни ресурси, концесии и контрол“ и „Финанси, управление на собствеността, информационно и комуникационно обслужване“, които да извършат дейности по установяване на невнесени в срок или неправилно определени вноски по § 5, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. (§ 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025). Във т. 2 е наредено определените длъжностни лица да изготвят проекти на актове за установяване на публично държавно вземане и да съставят актове за установяване на административни нарушения по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025, а в т.3 да изготвят справки за неизпълнени от страна на концесионерите по предоставени концесии за добив подземни богатства задължения по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.

На 20.06.2025г. е изпратено уведомление от гл. инспектор в отдел „Контрол“, Дирекция „Природни ресурси, концесии и контрол“ в Министерство на енергетиката до жалбоподателя, че започва административно производство по чл. 166 от ДОПК, във връзка с установяване на незаплатени в срок задължения по § 5, ал. 1, ал. 2, т. 1 и ал. 4 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. за първа тримесечна част от вноската за 2025 г.

На 23.06.2025 г. е издаден Акт за установяване на публично държавно вземане с № Е-АУПДВ-8 от зам. министъра на енергетиката по отношение на „ИНТЕРМОНТАЖИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], с който са установени непогасени ликвидни и изискуеми задължения към Министерството на енергетиката в общ размер на 8 094.63 лв., от които главница в размер на 7 948.80 лв. и лихви в размер на 145.83 лв. За да издаде оспорваният акт, зам. министъра на енергетиката е приел, че дружеството притежава качеството на концесионер по чл. 2, ал. 1 от З. и съгласно § 5, ал. 1 – ал. 4 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. концесионните договори за предоставени концесии по чл. 2, ал. 1 от Закона за подземните богатства, които към 31.12.2024 г. са влезнали в сила, се заплаща годишна вноска за 2025 г. в размер равен на сбора от стойността на договореното годишно възнаграждение за 2024 г. за доставката по договор за добив на подземни богатства и всички други данъци и такси, когато такива са дължими, като вноската се заплаща на четири равни части – на тримесечие. От справка-извлечение от счетоводни книги на МЕ за непогасени задължения по § 5 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. е било отразено, че към 20.06.2025 г. за жалбоподателя има налице изискуеми и незаплатени в срок задължения в общ размер на 8 094.63 лв.

По делото е приета административната преписка.

От събраните по делото доказателства от правна и фактическа страна съдът намери за установено следното:

Жалбата е процесуално допустима - Акта за установяване на публично държавно вземане е връчен на 16.07.2025г., жалбата до съда е подадена е от лице, имащо правен интерес от оспорването и в законоустановения 14-дневен срок, чрез Министерство на енергетиката видно от поставения вх. № Е-26-И-250 от 30.07.2025 г. на МЕ.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

В съответствие с чл. 168 от АПК, във връзка с чл. 142 от АПК, съдът проверява законосъобразността на оспорения акт към момента на издаването му на всички основания по чл. 146 от АПК.

По силата на § 5, ал. 3 и ал. 4 от ЗДБРБ за 2025 г. - таксите по чл. 2, ал. 1 от З. и лихвите върху тях представляват публични държавни вземания.

Актът, предмет на обжалване е издаден от зам. министъра на енергетиката, който е оправомощен от министъра на енергетиката, съгласно Заповед № Е-РД-16-281 от 23.05.2025г. Заповедта е издадена на осн. чл. 26, ал. 2 от Закона за администрацията, § 5, ал. 6 и ал. 10 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. като е оправомощен да издава по реда на чл. 166 от ДОПК, актове за публични държавни вземания за невнесени в срок или неправилно определени вноски по § 5, ал.1 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.

Съгласно § 5 ПЗР ал. 6 и ал. 7 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. вноската по ал. 1 е публично държавно вземане, което подлежи на принудително изпълнение от публичен изпълнител по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. За невнесени в срок или неправилно определени вноски, включително тримесечните части, се издава акт по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Контролът по определянето и внасянето на вноската по ал. 1 се извършва от министъра на енергетиката.

С оглед на изложеното съдът приема, че процесния АУДВП е издаден от компетентен орган, в кръга на неговата компетентност.

Обжалваният административен акт е издаден в предвидената от закона писмена форма – чл. 59, ал. 2 от АПК, но от формална страна актът не съдържа фактически основания за издаването му с оглед на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК, както и такива основания не са посочени и в справката-извлечение от счетоводните книги на Министерство на енергетиката, която е неразделна част от акта. Акта на административния орган не съдържа системно изложение на

фактите, които са приети за установени, като АУДВП са цитирани правните основания за издаване на акта, както и размерът на дължимите публични вземания, но за съда липсва посочване на фактите, относно начинът по който е формиран размерът на публичното вземане.

Отсъствието на фактически установявания или ясно по съдържание волеизявление, или валидно правно основание за формирането му, засяга правото на защита на неговия адресат и пречатства съдебния контрол по съществуването на спора, като констатираният процесуален порок безспорно компрометира законосъобразността на акта. Липсата на фактически установявания, относими към определено правно основание не дава възможност на съда да установи каква е целта на органа, с която е упражнил предоставената му от закона власт. Съдът не може да извежда волята на издателя на акта вместо него, нито да предполага на какво основание същият се е произнесъл или по какви съображения е постановил акт с определено съдържание. Той може само да провери дали фактите, установени по делото, съответстват на юридическите факти, визирани в хипотезата на сочената от органа правна норма, което в процесния случай е невъзможно.

Не са изяснени факти и обстоятелства относно причините да не бъде започнат реален добив на подземни богатства, което състояние е продължило от влизане в сила на договора до настоящия момент, по какъв начин липсата на дейност по добиване на полезни изкопаеми се отразява относно размерът и дължимостта на годишната вноска по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., както и как тези неизяснени обстоятелства биха се отразили върху претендираното публично държавно вземане, включително да бъде изложено становище и дали при наличието им не би се стигнало до различен резултат.

В договора за предоставената концесия за добив на подземни богатства в чл. 20 (1) е уговорено, че концесионерът заплаща на концедента концесионно плащане, върху размерът, на което се дължи данък добавена стойност. А в чл. 20 т. 3 е посочено, че размерът на възнаграждението се определя конкретно за всяка 6-месечна вноска, като 7 на сто от базата за изчисляване на концесионното възнаграждение се умножи по добитото количество подземно богатство за съответния отчетен период съгласно чл. 1, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от Методиката за определяне на конкретния размер на концесионното възнаграждение за добив на строителни и скалнооблицовъчни материали - приложение № 4 към чл. 11 от Наредбата за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства. От изложеното не може да бъде установено защо в акта се приема дължимостта на вноска при нереализиран добив, от който и на базата на който именно следва да се изчисли сумата.

Нормативната уредба относно определяне на концесионното плащане и годишната вноска за 2025 г. освен разпоредбите на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., чл. 61 на Закона за подземните богатства, включва също и Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на закона за подземните богатства и издадената въз основа на нея методика.

При анализ на нормите на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., 3. и на цитираната Наредба води до извода, че концесионното плащане представлява възнаграждение за добив на подземни богатства и се дължи когато и доколкото концесионерът реално осъществява такъв добив.

В разпоредбата на чл. 61, ал. 5 от 3. е посочено, че концесионното възнаграждение се дължи независимо от крайния финансов резултат на концесионера, която е възпроизведена и в чл. 6, ал. 1 от Наредбата, поради което следва да се тълкува в смисъл, че при осъществен добив на подземни богатства, концесионерът дължи заплащане на уговореното концесионно възнаграждение независимо от това дали реализира някакви приходи от добитото количество и независимо от изменения в пазарните цени на добитите подземни богатства, но за да бъде

приложимо следва да е извършвана стопанска дейност от концесионера, каквато в процесният случай не е налице.

От доказателствата по делото е безспорно, че жалбоподателят не е започнал и не е осъществявал реален добив на подземни богатства по силата на договора за концесия и че това състояние е продължило през целия период от сключване на договора до настоящия момент. Посочените обстоятелства се установяват и от мотивите на влязлото в сила решение на Софийски апелативен съд по т.д. № 4461/2018 г., в които изрично е прието, че поради липса на влязло в сила решение по О. концесионерът не е осъществявал добив на подземни богатства, както и че с изявление на министъра на енергетиката от 12.03.2014 г. действието на концесията е спряно на основание чл. 68, ал. 1 от Закона за подземните богатства. Макар силата на присъдено нещо да обхваща диспозитива на съдебното решение, съдът съобразява установените в мотивите фактически положения между същите страни, доколкото те не са оборени в настоящото производство.

Съгласно действащото законодателство и според изричната воля на страните условие за започване и осъществяване на добив на подземни богатства е наличието на посочените в чл. 2 от договора предпоставки. Липсата на предпоставка се явява обективна пречка за жалбоподателя да извършва такъв добив и съответно за него не възниква задължение да заплаща годишна вноска за 2025 г. Също така от приложените по делото доказателства не може да се направи и обоснован извод, че жалбоподателят е попречил за настъпване на условието за започване на добив за подземни богатства.

При така установеното, оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане № Е-АУПДВ-8 от 23.06.2025 г., издаден от заместник министъра на енергетиката, е незаконосъобразен и следва да бъде отменен.

При този изход на спора на осн. чл. 143 ал. 1 АПК, основателна е претенцията на жалбоподателя за присъждане на разноските по делото, които са своевременно заявени в размер на 1 490.00 лева - 761.82 евро, от които 50.00 лева/25.56 евро - внесена държавна такса и 1 440.00 лева/736.26 евро договорено и заплатено по банкова сметка адвокатско възнаграждение, съгласно представен договор за правна защита и съдействие от 29.07.2025 г.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 от АПК, Административен съд София-град, 10 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на „ИНТЕРМОНТАЖИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], Акт за установяване на публично държавно вземане № Е-АУПДВ-8 от 23.06.2025 г. издаден от заместник министъра на енергетиката.

ОСЪЖДА Министерство на енергетиката да заплати на „ИНТЕРМОНТАЖИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], сумата от 761.82 евро (седемстотин шестдесет и едно евро и осемдесет и два цента) представляваща разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република Б. в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.